

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET
Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Dykkar ref.: Vår ref.:
2025/1591 - 33899/2025

Saksbehandlar:
Andreas Andreassen

Dato:
06.08.2025

Høring av NOU 2025: 2 Samfunnsvern og omsorg

Vi viser til brev av 03.04.2025 hvor departementet ber om høringssvar knyttet til NOU 2025-2 Samfunnsvern og omsorg

Klinikk for psykisk helsevern har følgende tilbakemelding:
NOU 2025: 2 reiser viktige problemstillinger. Vi støtter de foreslåtte endringene og styrkingen av tjenestene, som vurderes som nødvendige for å møte sektorens utfordringer. Samtidig uttrykker vi bekymring for at ressurser kan trekkes fra forebygging og tidlig intervensjon til pasienter med langvarige, kronifiserte lidelser. Dette gjelder både økonomiske midler og den allerede knappe nasjonale spesialistkompetansen. Rammevilkårene må derfor sikre en bærekraftig balanse. Mange kritiske utfordringer oppstår i overgangene mellom nivåer og aktører; tydelige ansvarsgrenser må kombineres med mekanismer som ivaretar det felles ansvaret gjennom hele behandlingsforløpet.

Medisinsk klinikk ved Habiliteringstjenesten har følgende tilbakemelding:

Generell kommentar

Habiliteringstjenesten vil trekke fram at landets habiliteringstjenester er svært ulikt organisert hva gjelder størrelse, pasientgrupper, organisering og kompetanse. NOU-ens foreslåtte tiltak må kunne tilpasses de ulike helseforetakene dersom innføring skal kunne gjennomføres.

Habiliteringstjenesten i Helse Fonna har erfart en økt forespørsel de siste årene fra kommuner om å anvende Helse- og omsorgstjenstelovens kapittel 9 for å hjemle svært inngripende tiltak overfor personer som kan begå kriminelle og farlige handlinger. Dette er ikke formålet med Helse- og omsorgstjenstelovens kapittel 9 og en slik anvendelse kan falle utenfor de faglige og etiske vilkår for bruk av loven. En slik anvendelse kan også føre til at oppfølging av farlige personer føres over fra kriminalomsorgen til kommunene. Helsepersonell er ikke trent i å arbeide med personer som representerer denne formen for samfunnsrisiko.

Overgangsboliger

NOUen foreslår oppretting av overgangsboliger for personer med psykisk utviklingshemming eller lignede tilstander som har særskilt voldsproblematikk. Den foreslår at det kan være aktuelt for både domfelte med psykisk utviklingshemming som gjennomfører fengselsstraff, forvaring, domfelte til særreaksjoner og personer som ikke er underlagt en strafferettslig reaksjon. Dette skal være boliger for habilitering av de nevnte personer etter samme mal som innen psykisk helsevern, men hvor habilitering i spesialisthelsetjenesten, i samarbeid med kommunene, skal ha ansvar for utredning og behandling. For den angitte gruppen som NOU-en skisserer vil det mange ganger ikke la seg gjøre å habilitere personene tilbake til samfunnet, men målet vil være å ivareta dem i permanente botilbud med fortløpende vurdering av behov for bistand og risikovurdering. Habiliteringstjenestens bidrag vil kunne være å bistå med utredning og behandling på spesifikk indikasjon. Samtidig som personen kan ha behov for bistand fra habiliteringstjenesten, kan en også ha behov for bistand fra andre deler av spesialisthelsetjenesten. NOU-en beskriver at overgangsboliger skal opprettes i samarbeid med kommunene, men det er ikke nærmere drøftet i hvilken grad eller hvordan et slikt samarbeid skal gjennomføres. De ulike habiliteringstjenestene er som nevnt ulike og det samme gjelder de ulike kommunene. Skal en gjennomføre dette tiltaket er det nødvendig med forventningsavklaringer og fordeling av ansvar for ulike oppgaver. Pasienter som ikke er domfelt bør holdes utenfor slike overgangsboliger. Bistanden for disse personene må fokusere på å forebygge videre negativ utvikling fra kommunene og ved behov fra spesialisthelsetjeneste.

Vennleg helsing
Klinikk for psykisk helsevern og rus

Heine Hagenberg
Fagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent

Digital kommunikasjon

Vi har elektronisk saksbehandling og er opptekne av at informasjon, også underlagt teieplikt, skal kunne sendast på ein rask og sikker måte. Vi ber derfor om at eit eventuelt svar på denne førespurnaden blir sendt gjennom ein av desse kanalane:

- Privatpersonar og private verksemder: [eDialog](#)
- Offentlege verksemder: eFormidling (via eige saks-/arkivsystem)

Kopi til:
HELSE VEST RHF

Mottakere
HELSE VEST RHF
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET